

stride, efter at Mængden tre Gange i Kongens og Lovens Navn forgjæves er opfordret til at adstilles." Har man ikke altid forstaaet dette som en aldeles ubetinget Bestemmelse, som intetsomhelst tidligere Lovbud turde krænke? Har man nogen- sinde brugt Bestemmelser i tidligere Anordninger imod følgende Bestemmelse i Grundloven at „Enhver, der anholdes, skal inden 24 Timer stilles for en Dommer?" Eller har man ikke netop ved Behandlingen af denne Bestemmelse erkendt, at den ikke taalte nogen Fortolkning efter tidligere Lovbestemmelser men stod som en selvstændig Bestemmelse, som ikke kunde taale nogen Forklaring efter tidligere Lovbestemmelser fra dette eller det foregaaende Aarhundrede? Har man ikke i § 81, hvor der tales om Husundersøgelse, været saa forsigtig at tilføje: „Hvor ingen Lov hjemler en særegen Undtagelse" idet man er gaaet ud fra, at hvis denne Sætning ikke var tilføjet, saa vilde det hebde: „Husundersøgelse, Beslaglæggelse og Undersøgelse af Breve og andre Papirer maa alene ske efter Retsskjendelse." Det vilde da have været en positiv Regel, hvormed ingen tidligere bestaaende Lov eller Anordning kunde have noget at staae, og man har derfor, for at hjemle særegne Undersøgelser, maattet tilføje i Grundloven: „hvor ingen Lov hjemler en særegen Undtagelse." Man vil saaledes ved at gjenemgaa Lovens forskjellige Bestemmelser finde, at, hvor man har villet beholde en Indskrænkning, som for Exempel § 94 ligeoverfor § 88, eller hvor man i særegne Forhold har villet beholde en Indskrænkning, har man maattet henvisse til de tidligere bestaaende Love, men hvor man derimod har sat Reglen ligefrem og almindelig, har man dermed villet bøde ethvert tidligere Reskript eller Forordning, forsaavidt de handle mod Grundlovens Bestemmelser. Naar Orsted skriver: „Overken i § 73 eller i § 74 — sidstnævnte Paragraf i Lovforslaget er nu § 88 — er der mindste Hjemmel for Politivirigheden til at fordrø foregaaende Anmeldelse om hovedet Slags Forsamlinger, være sig saadanne, der holdes af stadige Foreninger, eller om en ved en enkelt Leilighed indbudt Mængde. Man gaar gennem den hele Udvikling ud fra, at dermed er enhver Indskrænkning, som tidligere har ligget i Lovgivningen, forkastet, da er det mig aldeles umuligt at fatte, at Disciplene i den Grad 25 Aar efter have kunnet vore Mesteren over Hovedet, som det er sket i nærværende Tilfælde. Jeg skal ikke ubtale mig om Domstolenes Opfattelse af dette Spørgsmaal, og derfor heller ikke om det Spørgsmaal, som var fremme under Forhandlingen under Grundlovsagen, om, i hvilken Grad man turde vente, at Domstolene vilde være Grundloven mod de fra Lovgivningsmagten udgaaende specielle Love. Jeg skal ikke komme ind derpaa, men jeg siger, at efter min Opfattelse af dette Forhold kan jeg ikke stemme for en Lov af denne Natur, uden at jeg vilde gjøre mig skyldig i ved

en speciel Lov at indskrænke den Borgernes ved Grundloven giene Forsamlingsfrihed. Vender jeg mig dernæst til den praktiske Side af Sagen, om det overhovedet er bekvent at foretage en saadan Indskrænkning, da vil jeg ikke kunne opfatte det som bekvent endfinge som nødvendigt. At det skulde være for selve Gudstjenestens Skyld, er egentlig i og for sig i Modtværne og i selve Forslagets Ordlyd benegtet; thi mange Steder har man Aftensøndagsgudstjeneste efter Kl. 4, og paa den Tid skulle Møder efter Lovforslaget være tilladte; mange Steder har man — og det er en endnu lovbesalet kirkelig Ordning — Onsdags- og Fredagsgudstjeneste og andre religiøse Forsamlinger, men der forlanger man ikke dette Værn; altsaa i og for sig, for selve Gudstjenestens Skyld har man ikke krævet dette. Man kræver det for maaste at bidrage til — uagtet man just ikke angiver det som Lovforslagets Hensigt — at stemme vedkommende Borgere til Religiositet. Dette var nu Forslagets mere almindelige Natur, man derved vilde komme ind paa, det skal jeg foreløbig lade ligge. Men naar man taler om Forsamlinger i verdslige Diemed og derved kan sigte til Forsamlinger ikke blot om Kreaturforsamlinger men ogsaa til offentlige Forsamlinger om vort Fædrelands eller Folkelivs Anliggender, gad jeg nok spørge, om man er sikker imod, at de Taler, der holdes i de Forsamlinger, der samles indenfor Kirkehuset, ofte ikke ere mange Gange mere verdslige i deres Karakter, end de Taler, der kunne holdes i andre Forsamlinger. Længe vi specielt paa Forsamlinger om Politik og Fædrelandsanliggender, da veed Enhver, at der i de senere Aar meget ofte fra Talerstolen i Kirkehuset har lydt Politik fra Ende til anden af vedkommende Forebrager, og at Tilhørerne, hvad enten de hørte til Høire eller Venstre gif ud af Bygningen, ikke opbyggede af disse Taler men med ganske andre Følelser; der har kun været den Forskjel paa saadanne Talere og paa Talere ved politiske Forsamlinger, at hine turde sige, hvad de vilde uden at blive modsagte, medens deres Taler ere skjønnede at være saa verdslig anlagte som vel muligt, idet alle vore politiske Stridigheder, Døgnet's Spørgsmaal om Venstre og Høire, saasom Spørgsmaalet om Liende, Præstefaldelse og deslige have været førte ind paa Prædikestolen til Belysning for Menigheden i særlige Diemed. Jeg spørger: Er det ikke verdslige Diemed, og vil den ærede Minister kunne værne os imod, at offentlige Forsamlinger af den Natur holdes i Fremtiden? Naar vi saae gjenemsført § 7 i den af mig antydede Retning, ville vi saa blive fri for verdslige Forsamlinger af den Art om Søndagen mellem Kl. 9 og 4? Jeg tror ikke, at det staar i Ministerens Magt; men nogen Præmie for Præsterne til at tale Politik i 7 Timer om Søndagen fremfor andre Borgere, forekommer det mig ikke, at der er Anledning til at give dem gjennem § 7. Saa siger man: Selvsjælgelig vilde vi ikke forbyde andre